

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2016. március hó 30. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A társtettesként, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt vádlott és társai ellen indított büntető ügyben a Miskolci Törvényszék 2015. évi szeptember hó 23. napján kihirdetett 6.Fk.696/2014/116. számú ítéletének a fellebbezéssel érintett vádlottakra vonatkozó részét megváltoztatja az alábbiak szerint:

I. r., valamint II. r. vádlott vonatkozásában a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát 10 (tíz) - 10 (tíz) évre leszállítja.

... sértett, mint magánfél jogi képviselőjének fellebbezését elutasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyja.

I. r. és II. r. vádlottak által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetéseibe.

A másodfokú eljárásban felmerült 41 520 (Negyvenegyezer-ötszázhusz) Ft bűnügyi költségből I. r. vádlott 2 500 (Kettőezer-ötszáz) Ft-ot, II. r. vádlott 17 500 (Tizenhétezer-ötszáz) Ft-ot, fk. IV. r. vádlott 21 520 (Huszonegyezer-ötszázhusz) Ft-ot kötelesek megfizetni.

I n d o k o l á s :

Az első fokon eljáró törvényszék I. r. és II. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérletében (Btk. 160. § (1), (2) bekezdés d) pontja).

Ezért I. r. vádlottat 13 év szabadságvesztésre és 13 év közügyektől eltiltásra, míg II. r. vádlottat 12 év szabadságvesztésre és 12 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Mindkét vádlott szabadságvesztésének végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés 2/3 részének kitöltését követő nap. I. r. vádlott esetében elrendelte a Miskolci Városi Bíróság 10.Fk.2314/2011/7. számú ítéletével kiszabott 7 hónapi fiatakorúak fogházbüntetésének végrehajtását.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról is.

Fk. IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki segítségnyújtás elmulasztásának vétségében (1978. évi IV. törvény 172. § (1) bekezdés) és 1 évi időtartamra próbára bocsátotta, megállapította, hogy a próbára

bocsátás időtartama alatt pártfogói felügyelet alatt áll. Döntött a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Fk. III. r. vádlott esetében a törvényszék ítélete - jogorvoslatok hiányában - 2015. augusztus 28. napján jogerőre emelkedett, ezért őt a felülbírálat nem érinti.

Az ügyész az elsőfokú bíróság ítéletét valamennyi vádlott tekintetében tudomásul vette.

I. r. vádlott felmentésért, védője beszámíthatóság hiánya miatt elsőként felmentésért, másodlagosan téves jogi minősítés miatt, végül enyhítést célzóan fellebbezett.

II. r. vádlott felmentés érdekében, védője a tényállás téves megállapítása miatt, másodsorban a megállapított tényállás alapján a cselekmény téves jogi minősítése miatt, harmadlagosan enyhítésért jelentett be jogorvoslatot.

Fk. IV. r. vádlott védője felmentésért fellebbezett.

A sértett magánfél jogi képviselője a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása miatt élt jogorvoslattal, annak érdemi elbírálását kérte.

A fellebbviteli főügyészség átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában tartózkodott a sértett által 40.000,- Ft értékűre becsület rádiótelefon jogtalan eltulajdonításának büntetőjogi értékelésétől, amely helyes, minthogy a vagyontárgy jogtalan elvétele, ezáltal az emberölés bűntettének kísérletével látszólagos anyagi halmazatban álló kifosztás bűncselekményének megállapítására nincs törvényes alap, annak büntetlen utócselekménye. Úgy ítélte meg továbbá, hogy az ítélet indokolása a bűnösségi körülmények körében módosítást igényel. Észlelte továbbá, hogy I. és II. r. vádlottak esetében az elsőfokú bíróság törvénysértő mértékben állapította meg a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát, végül a magánfél jogi képviselőjének fellebbezését a **Be. 359. § (1)** bekezdése alapján a **Be. 346. § (5)** bekezdés b) pontjára tekintettel elutasítani indítványozta.

Az ítéletábra a védelmi fellebbezés folytán a törvényszék ítéletét a **Be. 361. § (1)** bekezdése szerinti nyilvános ülésen a **Be. 349. § (1)** bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírálatának körébe vonta a meghozatalát megelőző eljárással együtt, figyelemmel a **Be. 554/B. § g)** pontjára. A nyilvános ülésen a szabályszerűen megidézett fk. IV. r. vádlott távolléte a **Be. 362. § (3)** bekezdése alapján a nyilvános ülés megtartásának akadályát nem képezte.

A nyilvános ülésen I. r. vádlott védője a fellebbezés irányait fenntartotta, elődegesen a vádlott beszámíthatóságát vitatva felmentést célzóan, másodlagosan a tényállás téves megállapítása miatt, végül enyhítésért. A védő álláspontja szerint védence vonatkozásában az első fokú eljárásban nem került megnyugtatóan tisztázásra a beszámíthatóság, az ital és a gyógyszerek együttes hatása. A magánszakértőt a törvényszék nem emelte az eljárásban résztvevő szakértők rangjára. A szakvélemények közötti ellentmondás nem oldotta fel. A védő úgy ítélte meg, hogy a kérdés az ETT kirendelésével tisztázható. Indítványát akként módosította, hogy az ítéletábra fontolja meg a **Be. 351. § (1), (2)** bekezdés a) és b) pontjainak figyelembe vételével a hatályon kívül helyezés lehetőségét. Másodsorban úgy ítélte meg, hogy I. és II. r. vádlottaknak ölésre irányuló szándéka nem volt, hiszen - figyelemmel a sértett életkorára, fizikai állapotára - az ölési cselekmény a vádlottak részéről befejezést nyerhetett volna. Harmadlagosan a szabadságvesztés büntetés tartamának jelentős enyhítését indítványozta I. r. vádlott kedvező személyi körülményei alapján.

II. r. vádlott védője az első fokú eljárásban eljáró védő fellebbezésének irányait javarészt fenntartotta, azonban úgy ítélte meg, hogy a felmentésre irányuló fellebbezés a mérlegelés támadása

miatt a másodfokú eljárásban nem foghat helyt. Egyetértett I. r. vádlott védőjével abban, hogy II. r. vádlott cselekvősege testi sértés megállapítására alkalmas, de ölési szándékára nem vonható következtetés. Végül a vádlott javára szóló nyomatékos enyhítő körülményekre figyelemmel a büntetés lényeges enyhítését indítványozta.

IV. r. vádlott védője a felmentés érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta. Álláspontja szerint - sokkos állapota miatt - védenca nem volt képes felismerni, hogy segítségnyújtási kötelezettség terheli. Azzal érvelt, hogy az eset összes körülményei folytán lehet eldönteni, hogy milyen segítségnyújtás volt tőle elvárható, és a cselekményt csak az követheti el, aki ténylegesen képes segítséget nyújtani. IV. r. vádlott nem tudott volna semmi mást tenni, azt tette, amit az adott helyzetben tett, hogy megakadályozta a sértett további bántalmazását, másrészt abban a felvetésben volt, hogy jönnek a rendőrök, és ők majd hívják a mentőket.

A fellebbviteli főügyészség nyilvános ülésen jelenlévő képviselője felszólalásában az átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. Kiemelte, hogy a fellebbezéssel érintett vádlottak esetében bűnösségükkel kapcsolatban kétely nem támasztható, helyes a cselekmények jogi minősítése is, ugyanakkor reagált IV. r. vádlott védőjének a segítségnyújtás elmulasztása bűncselekményének körében felvetett aggályaira, és részletesen kifejtette álláspontját, hogy miért helyes e vádlott esetében is a büntetőjogi felelősségre levont következtetés és a jogi minősítés. Utalva a törvényszék által hivatkozott élet és testi épség elleni bűncselekmények riasztó elszaporodottságára statisztikai adatokkal támasztotta alá, hogy közel harmadával csökkent az emberölési cselekmények száma, viszont a testi sértési cselekmények száma 14 %-al nőtt, így az élet elleni cselekmények riasztó elszaporodottságát, mint súlyosító körülményt mellőzni indítványozta I-II. r. vádlottak esetében a bűnösségi körülmények sorából.

A nyilvános ülésen jelenlévő vádlottak közül I. r. vádlott az utolsó szó jogán megbánásáról nyilatkozott, míg II. r. vádlott esélyt kért a bíróságtól életének újrakezdéséhez, és hangsúlyozta, hogy a cselekményt nem követte el, I. r. vádlottat nem támogatta, hanem visszatartotta a további elkövetéstől.

Az ítéletábra a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartásával igen részletes, körülmekintő bizonyítást folytatott, melynek során megalapozott - minden részletre kiterjedő, az előzményeket is feltáró - tényállást állapított meg, amely hiánytalan, a másodfokú eljárásban kiegészítést nem igényel, ennek folytán a Be. 351. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú eljárásban irányadónak tekintendő.

A felmentést célzó védelmi érvelések az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadják, amelyek a megalapozott tényállásra tekintettel a bizonyítékok eltérő értékelésére a másodfokú eljárásban nem vezethettek.

I. r. vádlott védője perbeszédében vitatta védenca beszámíthatóságát, javarészt arra alapozva, hogy a ... által és a vádlott által is fogyasztott borba kevert gyógyszerek hatására I. és II. r. vádlottak tudatállapota jelentősen leszűkült a vádbeli események alatt.

E körben a törvényszék igen részletes bizonyítást vett fel (ítélet 68-tól 76. oldala). Egyrészt igazságügyi orvosszakértők bevonásával, és tárgyaláson történő meghallgatása által tisztázta, hogy a szakértők nem tártak fel olyan beszámítási képességet érintő tényezőt, helyzetet, körülményt, amely az aktuális beszámítási képességet befolyásolta volna (ítélet 68. oldal utolsó bekezdés). Az I. r. vádlottnál feltárt személyiségzavar pedig a cselekmény szempontjából beszámítási képességet korlátozó, vagy kizáró tényezőként nem értékelhető.

... igazságügyi toxikológus szakértő mind szakvéleményében, mind pedig a tárgyaláson is megerősítetten akként nyilatkozott, hogy a jelzett gyógyszerek hatása gyakorlatilag „0” szakértőileg, vagyis az alkohol hatását nem potenciózzák. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Rivotril gyógyszernek a megjelenése az egész folyamatban életszerűtlen, szakértőileg alá nem támasztható (ítélet 72. oldal 5. bekezdés, 74. oldal 1. bekezdés). A törvényszék értékelte az eljárás vége felé becsatolásra került ... pszichiáter szakorvos által készített - okiratnak minősülő - „szakvéleményét” is, melyet az eljárásba bevont igazságügyi szakértők „tanulmányként” minősítettek, és határozott szakmai állásfoglalásuk szerint a tanulmányba leírt, a tudatzavart eredményező ún. paradox reakció a vizsgált helyzetben egyik általuk vizsgált vádlottnál sem állt elő (ítélet 75. oldal 3. bekezdés).

Fentiek tükrében az ítéletábra úgy ítélte meg, hogy a jelzett kérdéskörrel a törvényszék kimerítő részletességgel foglalkozott, így további bizonyítás, mint pl. a védő által indítványozott Egészségügyi Tudományos Tanács bevonása szükségtelen.

Az ítéletábra a felülbírálat során nem talált olyan szabálysértést sem, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést I. és II. r. vádlottak büntetőjogi felelősségére és törvényes cselekményük jogi minősítése is. I-II. r. vádlottak védőinek a cselekmény eltérő, enyhébb minősítést célzó fellebbezése nem alapos. A törvényszék I-II. r. vádlottak cselekményének jogi minősítésével az ítélet 82. oldalától foglalkozott a 3/2013. BJE határozat mentén rendkívüli alapossággal. Következtetései kifogástalanok, mindenben helytállóak, kiegészítést nem igényelnek.

Az elsőfokú bíróság a történeti tényállásban (ítélet 14. oldal 4. bekezdés) megállapította, hogy „II. r. vádlott a sértett zsebéből a bántalmazás folyamatában kiesett mobiltelefont felvette, abból a SIM kártyát eltávolította, a készüléket és a kártyát később II. r. vádlott egy bozotos résznél az ... felé vezető úton eldobta. A törvényszék - helyesen - a II. r. vádlott által elkövetett jogtalan eltulajdonítás büntetőjogi értékelésétől tartózkodott. Amint a fellebbviteli főügyészség átiratában helytállóan kifejtette I. és II. r. vádlott szándéka nem az volt, hogy a sértettet kifosszák, hanem készülékének elvétele és elrejtése által az azonnal és hatékony híradás és segélykérés lehetőségének korlátozásával menekülésüket elősegítsék, tetten érésüket, és lelepleződésüket megakadályozzák. Magatartásuk önpártolás, amely az emberölés büntette kísérletének büntetlen utócselekménye. Megjegyzi az ítéletábra, hogy e körben álláspontját már a Bf.I.408/2010/8. számú ítéletében kifejtette. Minthogy a vagyontárgy jogtalan elvétele, az emberölés büntetnének kísérletével látszólagos anyagi halmazatban áll, a kifosztás bűncselekményének megállapítására nincs törvényes alap.

A fellebbezéssel érintett fk. IV. r. vádlott cselekvőségéből, illetve mulasztásából levont jogi következtetéseket a törvényszék ítéletének 90. oldal utolsó bekezdésétől fejtette ki teljes részletességgel. Érvelését az ítéletábra osztotta, a védőnek a felmentést célzó, javarészt a törvényszék mérlegelési tevékenységét támadó érvelését a megalapozott tényállásra tekintettel - figyelemmel a Be. 351. § (1) bekezdésére is - az ítéletábra nem tudta elfogadni. IV. r. vádlott tisztában volt azzal, hogy valaki az életét, testi épségét közvetlenül veszélyeztető helyzetben van, ezért segítségnyújtási kötelezettség terhelte. Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy nem állapítható meg segítségnyújtás elmulasztása akkor, ha az elkövető szándéka a sérülésnek, az életveszélyt okozó sérülésnek, vagy a sértett halálának az előidézésére irányul. Azt ugyanis nem lehet megkövetelni, hogy az élet, vagy testi épség ellen irányuló szándékos bűncselekmény elkövetője segítséget nyújtson a sértettnek.

A büntetés kiszabása körében a törvényszék igen körültekintően járt el. A bűnösségi körülmények csupán annyiban pontosítandók II. r. vádlott vonatkozásában, hogy a büntetlen előélet külön, mint enyhítő körülmény mellőzendő, hasonlóképpen fk. IV. r. vádlott esetében is. E vádlottak tekintetében fiatal felnőttkoruk értékelhetők a javukra. Amint arra a fellebbviteli főügyész képviselője is utalt, és amelyről az ítélet táblának is hivatalos tudomása van az élet és testi épség elleni cselekmények riasztóan növekvő tendenciájára történő hivatkozás ugyancsak mellőzendő, tekintettel arra, hogy e bűncselekmények száma 2014-ben közel harmadával csökkent. A törvényszék az I. és II. r. vádlottak vonatkozásában az enyhítő és súlyosító körülmények megfelelő súllyal történő értékelése által a vádlottak esetében a középértékhez közelítő büntetéseket alkalmazott. Az útonálló, garázda jelleggel véghezvitt kitartó elkövetési mód az életkorára és fizikai állapotára is tekintettel lényegében védtelen, kiszolgáltatott sértett elleni támadás, amely teljességgel motiválatlan volt, bár kísérleti szakban maradt, azonban a sértettnek maradandó fogyatékosságot, és súlyos egészségromlást okozott, a törvény szigorának alkalmazását követeli meg. Az ilyen elkövetőkkel szemben a társadalom védelme érdekében a speciális prevención túl előtérbe kerül a generális prevenció kívánalma, amelyet a törvényszék ítélete a tett arányos büntetéssel megfelelően tükröz. Fentiekre tekintettel a védőknek enyhítést célzó fellebbezése sem foghatott helyt. Az ítélet tábla is észlelte, hogy a törvényszék I. és II. r. vádlottak esetében a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mértékét törvénysértő mértékben állapította meg, hiszen a Btk. 62. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a közügyektől eltiltás leghosszabb tartama 10 év, e körben az ítélet tábla I. és II. r. vádlottak esetében a közügyektől eltiltás tartamát mindkét vádlott vonatkozásában 10-10 évre leszállította.

Fk. IV. r. vádlott vonatkozásában az alkalmazott intézkedés megfelelően szolgálja a büntetési célok hatályosulását.

Egyebekben helyesen döntött a törvényszék, amikor I-II. r. vádlottak esetében az elbíráláskor, míg IV. r. vádlott esetében az elkövetéskor hatályos anyagi jogi szabályokat alkalmazta, és ennek megfelelő indokát is adta.

Az első fokon eljáró bíróság ... sértett magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, mely rendelkezés ellen jogi képviselője fellebbezést jelentett be, és annak érdemi elbírálását indítványozta. A Be. 346. § (5) bekezdés b) pontja alapján nincs helye fellebbezésnek a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása miatt. A ... (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a fellebbezést elutasítja, ha a 341. § (1) bekezdésében felsorolt esetekben az elsőfokú bíróság elmulasztotta a fellebbezés elutasítását. A 341. § (1) bekezdése alapján pedig a törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó, vagy elkésett fellebbezést az elsőfokú bíróság elutasítja. A törvényben kizárt, vagy az arra nem jogosulttól származó fellebbezést elutasító végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye. Fentiek alapján a sértett, mint magánfél jogi képviselőjének fellebbezését a másodfokú bíróság elutasította.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla a törvényszék ítéletét a jelzett körben megváltoztatta a Be. 372. § (1) bekezdése alapján, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

Az előzetes letartóztatásban töltött idő beszámításáról I-II. r. vádlottak esetében a Btk. 92. § (1) bekezdése, míg a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 381. § (1) bekezdése alapján történt rendelkezés.

Debrecen, 2016. március 30.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja.

Záradék: A Miskolci Törvényszék 6.Fk.696/2014/116. számú ítélete az ítéletábra jelen határozatával
2016. március 30. napján jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2016. március 30.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke